

*Черушева Галина Батрбеківна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
кафедра філософії та соціально-гуманітарних дисциплін;
Пархоменко Вікторія Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент,
декан фінансово-економічного факультету,
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Загальна тенденція світового розвитку вищої освіти йде шляхом посилення ролі гуманітарної освіти. Гуманітарна освіта виступає у якості одного із системоутворюючих компонентів формування соціального-економічного потенціалу особистості, її вільного самовизначення у сучасних умовах.

Система вищої освіти в нашій країні, яка склалася сьогодні не повністю відповідає потребам розвитку суспільства. Розрив системних зв'язків природничої, технічної, гуманітарної складових вищої освіти являє собою вихолощений соціально-етичний кодекс фахівця, привів до збіднення гуманістичного потенціалу науки та виробництва, притисненню творчих ініціатив особистості, хоча це неустанно декларується. Усвідомлення цінності гуманітарного знання дає можливість зрозуміти всю гнучкість суспільного життя, повернути людину до її внутрішнього світу, до самопізнання.

Парадокс сьогодення полягає в тому, що ми йдемо лише шляхом збільшення кількості гуманітарних дисциплін, не опікуючись їх змістовною складовою. Сучасна система вищої освіти потребує оновлення методологічного арсеналу гуманітарних дисциплін, звільнення від догматизму, вивчення суспільства з урахуванням соціально-економічних та регіональних протиріч, визнання пріоритету загальнолюдських цінностей.

На наш погляд, підготовка сучасних економістів потребує постановки наступних завдань гуманітарної освіти:

- забезпечення духовного саморозвитку особистості, задоволення її потреб;
- формування основ методології наукового пізнання і творчості, практичної діяльності та соціальної поведінки, як важливих умов досягнення успіху на життєвому шляху;
- формування готовності до включення нового покоління фахівців у соціально-економічні та культурні процеси розвитку світової цивілізації, засвоєння досвіту накопиченого людством у різних сферах діяльності;
- розвиток основ світогляду на засадах вільного самовизначення спеціаліста в системі загальнолюдських цінностей, гнучке орієнтування в мінливому світі. Саме світогляд, як система поглядів на об'єктивний світ та місце в ньому людини, на її відношення до оточуючий дійсності і самої себе. Цими поглядами обумовлені основні життєві позиції особистості, її переконання, ідеали, принципи пізнання і діяльності, ціннісні орієнтації. Див. рис.1

Вирішення цих завдань можливе за наступних умов:

- фундаментальна та методологічна підготовка економістів у системі гуманітарного знання;
- безперервний та послідовний характер гуманітарної освіти протягом усього терміну навчання;
- активне залучення до навчального процесу діячів науки, культури, релігії, політики і права та інших сфер суспільного життя;
- посилення взаємозв'язку гуманітарних кафедр з випусковими фаховими кафедрами з метою комплексного забезпечення гуманітарної освіти;
- широке міжнародне співробітництво, обмін студентами та викладачами, що збагатить соціально-культурний та освітянський досвід як ЗВО, так и кожного студента;
- гармонійне поєднання навчального процесу зі сферою дозвілля та відпочинку студентів.
- Процес гуманітаризації освіти має певну специфіку у ЗВО різного профілю. У Національній академії статистики, обліку та аудиту вивчення загальногуманітарних дисциплін в процесі підготовки за рівнями вищої освіти «бакалавр» і «магістр» здійснюється за такими циклами: історичний (Історія української державності та культури), філософський (філософія, філософія освіти і науки), економічний (основи економічної науки, глобальні проблеми економічного розвитку, міжнародні економічні відносини), соціально-політичний (політологія, соціологія, соціальна відповідальність), культурологічний (економічна культура та професійна етика), правовий (правознавство, міжнародне приватне право), психолого-педагогічний (психологія і педагогіка, педагогіка вищої школи), філологічний (українська мова професійного спрямування, іноземні мови).

Удосконалення гуманітарної підготовки нового покоління фахівців потребує оновлення методичного забезпечення навчально-виховного процесу, інтерактивних методик та програм комп'ютерного навчання, сучасної організації інформаційного забезпечення навчального процесу, забезпечення доступу до вітчизняних та міжнародних банків даних тощо. Гуманітаризації освіти передбачає також переосмислення функцій і ролі викладача, розвитку творчої взаємодії викладача та студента на рівні суб'єктно-суб'єктних відносин.

Формування гуманітарного мислення студентів надасть можливість відійти від монополізації оцінок суспільних процесів і явищ, сприятиме виробленню у молоді власної, аргументованої точки зору та активної соціальної позиції.